

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: V. Pădurari)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

Î N C H E I E R E

06 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Primarul municipiului Bălți,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Primarului municipiului Bălți cu privire la încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Primarul municipiului Bălți și a fost menținută hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central

c o n s t a t ă :

La 06 aprilie 2018, Igor Gordaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului mun. Bălți cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 09 noiembrie 2017 s-a adresat către Primarul mun. Bălți cu o petiție, prin care a solicitat crearea posibilității de a face cunoștință cu registrul asociațiilor obștești locale, executat manual, în original, adică cusut, numerotat și semnat de persoanele corespunzătoare a administrației autorității publice locale.

Reclamantul a afirmat că în termenii stabiliți de lege informația solicitată nu i-a fost prezentată, motiv pentru care s-a adresat în instanță cu cerere de chemare de chemare în judecată cu privire la accesul la informații, ultima fiind admisă integral prin hotărârea din 17 ianuarie 2018.

Astfel, a indicat că în cadrul examinării cauzei civile respective nu a solicitat încasarea prejudiciului moral și în consecință a depus prezenta cerere de chemare în judecată.

A solicitat încasarea din contul Primarului mun. Bălți a prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei.

Prin hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasat de la Primarul mun. Bălți în beneficiul lui Igor Gordaș prejudiciul moral în sumă de 1 000 de lei.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 22 august 2018, Primarul mun. Bălți, reprezentat de Oleg Leahu, a depus apel, prin care a

solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Primarul mun. Bălți și a fost menținută hotărârea din 24 iulie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Instanța de apel pentru a respinge apelul, făcând referire la art. 1 în coroborare cu art. 18 al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 14, 1422, 1423 Cod civil, și-a argumentat concluzia prin faptul că aceste prevederi legale denotă cert temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe.

În opinia instanței de apel, instanța de fond în mod just și legal a constatat că reclamantul a fost în drept să înainteze în instanța de drept comun cerere privind încasarea prejudiciului moral, în cazul în care nu a înaintat această pretenție la înaintarea acțiunii privind accesul la informație.

Colegiul a considerat ca irelevante argumentele invocate de apelant, precum că s-a produs o greșeală și solicitantului nu i-a fost oferită toată informația cerută, dar din lipsa intenției, nici nu este necesar să-i fie achitat prejudiciul moral.

La caz, instanța de apel a reținut că prin scrisoarea nr. G-2050/23 din 22 ianuarie 2018 a fost executată hotărârea instanței de fond, prin care s-a prezentat integral informația solicitată, însă, cerințele lui Igor Gordaș au fost satisfăcute doar după pronunțarea unei hotărâri definitive și irevocabile din care considerente reclamantul are dreptul la despăgubirile prevăzute de Legea contenciosului administrativ.

În așa mod, a specificat că pentru încălcarea unui drept legal al său, admis de către o autoritate publică, reclamantul a fost în drept de a cere despăgubiri, instanța de fond, ținând cont de faptul că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, precum și să asigure efectiv compensarea suficientă și nicidecum exagerată și respectiv în mod just a stabilit suma despăgubirii în mărime de 1000 de lei.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță justificat s-a pronunțat asupra admiterii parțiale a acțiunii, iar argumentele invocate de către Primarul mun. Bălți în cererea de apel nu pot fi reținute și s-au respins ca fiind irelevante și contrare normelor legale aplicabile speței, deoarece prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, a apreciat probele prezentate de către părți în conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, multiaspectual, complet, în ansamblul și interconexiunea lor și a făcut concluzii în corespundere cu prevederile normelor de drept material.

La 28 decembrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Primarul mun. Bălți, reprezentat de Oleg Leahu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea acesteia și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că consideră neîntemeiate actele judecătorești contestate, în cazul în care nimeni nu neagă faptul că persoana, care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri poate solicita instanței de contencios administrativ sau instanței de drept comun și repararea prejudiciului moral.

În același timp, a menționat că potrivit legislației în vigoare instanța de contencios administrativ sau instanța de drept comun la examinarea litigiilor

privind repararea prejudiciului moral de la o autoritate publică urmează să se asigure de existența acestui prejudiciu înainte de a lua o decizie în acest sens.

Prin urmare, depunerea cererii privind repararea prejudiciului moral nu înseamnă că instanța în mod automat este obligată să satisfacă această cerință. Acest lucru reiese din prevederile art. 18 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și art. 1404 alin. (1), (2) din Codul civil, conform cărora persoanele fizice au dreptul să ceară de la o autoritate publică repararea prejudiciului moral cauzat printr-un act administrativ ilegal, iar instanța se pronunță asupra reparării acestui prejudiciu. Astfel, fiecare caz trebuie privit în parte pentru a stabili dacă există vreun temei pentru încasarea prejudiciului moral.

În acest context, a menționat că pentru angajarea răspunderii pentru prejudiciul (inclusiv moral) cauzat printr-un act administrativ sau nesoluționarea în termenul legal a unei cereri este necesară prezența condițiilor generale ale răspunderii delictuale, compuse din patru elemente constitutive și anume: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal și vinovăția. În materia respectivă fapta ilicită dispune de unele particularități. Fapta ilicită este inacțiune atunci când drepturile subiective se lezează prin refuzul nejustificat de a rezolva o cerere. Persoana vătămată poate cere repararea daunei o dată cu anularea actului ilegal. În acest caz competența de soluționare a cererii de reparare a daunei aparține instanței de contencios administrativ sau, după caz, instanței de drept comun. În cazul în care însă adjudecarea pagubei nu a fost solicitată concomitent cu anularea actului administrativ, cererea de despăgubiri este adresată instanței de drept comun competente în termenul general de prescripție.

Astfel, recurentul a specificat că pentru a stabili prezența celor patru elemente ale răspunderii delictuale: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal și vinovăția urmează să se rețină aspectele fondului cauzei în cadrul căreia s-a stabilit încălcarea dreptului la informație și originea litigiului.

Or, prin hotărârea din 17 ianuarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central (dosar nr. 3-294/2017) acțiunea depusă de Igor Gordaș a fost admisă și a fost obligat Primarul mun. Bălți să-i prezinte informația solicitată în petiția din 09 noiembrie 2017 prin care s-a solicitat posibilitatea de a face cunoștință cu Registrul asociațiilor obștești locale, executat manual, în original.

Aici, recurentul a precizat că motiv pentru admiterea acțiunii n-a servit faptul neprezentării răspunsului la petiție în termenul prevăzut de legislație, dar faptul că în rezultatul unei omisiuni neintenționate răspunsul a fost incomplet, adică în acest răspuns n-a fost abordată una din întrebările puse în petiție și anume întrebarea ce se referea la accesul la registrul asociațiilor obștești. Anume din aceste considerente Primarul mun. Bălți n-a atacat hotărârea primei instanțe, ci printr-un răspuns suplimentar cu nr. G-2050/23 din 22 ianuarie 2018, s-a expus și la această întrebare, executând în același timp hotărârea judecătorească.

Din cele relatate este evident că primarul n-a avut nici o intenție de a nu da răspuns la petiție, mai mult intimatul nu a probat în nici un fel existența prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 30 octombrie 2018.

La data de 08 decembrie 2018 decizia din 30 octombrie 2018 emisă de Curtea de Apel Bălți a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, la data de 19 decembrie 2018 decizia integrală a instanței de apel a fost expediată participanților la proces (f.d. 54).

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat de Primarul mun. Bălți, la data de 28 decembrie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Primarul mun. Bălți, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Primarul mun. Bălți, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Primarul mun. Bălți, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Primarul municipiului Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat